

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยนี้เป็นการพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ ดังรายละเอียดดังนี้

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33
2. เพื่อสร้างรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33
4. เพื่อประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดการพัฒนา รูปแบบ แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษาจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สมรรถนะครู และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 และดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน โดยวิธีการคัดเลือก

แบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติคือ การวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยการนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มายกร่างรูปแบบและจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมิน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติคือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบก่อนนำไปทดลองใช้

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยนำรูปแบบไปใช้จริงในปีการศึกษา 2562 กับครูโรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จำนวน 122 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) โดยการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู และผลงาน/ชิ้นงานของนักเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมิน 3 ฉบับ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ใน 4 ประเด็น ได้แก่ ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุม กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูโรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จำนวน 122 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมิน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า การขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อพัฒนาความรู้ สมรรถนะและคุณลักษณะของผู้เรียน องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูมี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน การมุ่งเป้าหมายร่วมกันสู่การเรียนรู้ของนักเรียน การร่วมมือรวมพลัง/การทำงานเป็นทีม การชี้แนะการปฏิบัติ การสะท้อนผลการปฏิบัติ โครงสร้างสนับสนุนจากผู้บริหาร การมีภาวะผู้นำร่วม และชุมชนกัลยาณมิตร มีกระบวนการเรียนรู้ ได้แก่ ขั้นวิเคราะห์ ขั้นวางแผนการจัดการเรียนรู้ ขั้นเปิดชั้นเรียนและสังเกตชั้นเรียน ขั้นสะท้อนผลเพื่อการพัฒนา และขั้นสรุป แก้ไขปรับปรุง และพัฒนาต่อเนื่อง ส่งผลให้ครูมีความเข้าใจในหลักการและกระบวนการ PLC ทักษะการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก สามารถออกแบบและสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อแก้ปัญหาผู้เรียนได้ และผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ดีขึ้น มีเจตคติเชิงบวกต่อการเรียน และมีความรู้ทั้งด้านวิชาการและทักษะชีวิต โดยมีเงื่อนไขความสำเร็จ คือ ควรดำเนินการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง มีความเด่นชัด มีอัตลักษณ์ของตนเอง จนเป็นวัฒนธรรมองค์กร ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการ PLC และบุคลากรทุกคนต้องให้ความร่วมมือ ทำงานเป็นทีม มีความสามัคคี และความเชื่อมั่นในการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกัน

2. รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) หลักการ (2) วัตถุประสงค์ (3) กระบวนการสร้างของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การแบ่งปันคุณค่าและวิสัยทัศน์ (Shared Values and Vision) องค์ประกอบที่ 2 การร่วมมือรวมพลังมุ่งสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน (Collective focus on student learning) องค์ประกอบที่ 3 การร่วมมือรวมพลัง (Collaboration) องค์ประกอบที่ 4 การรับคำชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญและการสังเกตชั้นเรียน (Expert advice and study visit) องค์ประกอบที่ 5 การสนทนาสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (Reflective dialogue) องค์ประกอบที่ 6 การจัดสภาพที่เอื้ออำนวย (Supportive Conditions) องค์ประกอบที่ 7 การสนับสนุนการเป็นผู้นำร่วมกัน (Supportive and Shared Leadership) และองค์ประกอบที่ 8 ชุมชนกัลยาณมิตร (Caring community) (4) กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นวิเคราะห์ (Analyze) ขั้นวางแผนการจัดการเรียนรู้ (Plan) ขั้นเปิดชั้นเรียนและการสังเกตชั้นเรียน (Teaching and Observation) ขั้นสะท้อนคิดเพื่อการพัฒนา (Reflect) และขั้นสรุป แก้ไขปรับปรุง และพัฒนาต่อเนื่อง (Revise) (5) การวัดและประเมินผล และ (6) เงื่อนไขความสำเร็จ โดยรูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พบว่า (1) คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (2) ครูจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ (3) ผลงาน/ชิ้นงานของนักเรียนโรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลการประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านความถูกต้องครอบคลุม ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเหมาะสม และด้านความเป็นไปได้ มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า การขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีองค์ประกอบสำคัญ 8 องค์ประกอบ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน การมุ่งเป้าหมายร่วมกันสู่การเรียนรู้ของนักเรียน การร่วมมือรวมพลัง/การทำงานเป็นทีม การชี้แนะการปฏิบัติ การสะท้อนผลการปฏิบัติ โครงสร้างสนับสนุนจากผู้บริหาร การมีภาวะผู้นำร่วม และชุมชนกัลยาณมิตร มีกระบวนการเรียนรู้ ได้แก่ การวิเคราะห์ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การเปิดชั้นเรียนและสังเกตชั้นเรียน การสะท้อนผลเพื่อการพัฒนา และการสรุป แก้ไขปรับปรุง และพัฒนาต่อเนื่อง ส่งผลให้ครูมีความเข้าใจในหลักการและกระบวนการ PLC ทักษะการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก สามารถออกแบบและสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาผู้เรียนได้ ซึ่งผลการสัมภาษณ์นี้เป็นไปตามกระบวนการออกแบบและพัฒนาแบบอย่างเป็นระบบในขั้นการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งเป็นการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และข้อค้นพบจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากการสอบถามผู้เกี่ยวข้อง (Joyce & Weil (2000 : บุญเลี้ยง ทุมทอง (2559 : 62-63) และวาโร เพ็งสวัสดิ์ (2553 : 9-11) ได้กล่าวว่า การสร้างหรือพัฒนารูปแบบ เริ่มต้นจากศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง บริบทหรือสภาพการดำเนินงาน แนวปฏิบัติที่ดีในเรื่องที่ศึกษาเพื่อนำมาเป็นสารสนเทศที่สำคัญในการพัฒนารูปแบบ และศึกษาข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์หรือสอบถาม เพื่อนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อนำมาจัดทำรูปแบบ และ

ทำการทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับคุณภาพ ประสิทธิภาพและความเหมาะสมของรูปแบบ เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ทั้ง 8 องค์ประกอบดังกล่าวนี้สามารถนำมาเป็นกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างเป็นระบบที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557) ที่ศึกษาพบว่ารูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทย มีองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนกัลยาณมิตรตามวิถีไทย องค์ประกอบที่ 2 ภาวะผู้นำเร้าศักยภาพ องค์ประกอบที่ 3 วิสัยทัศน์เชิงศรัทธาร่วม องค์ประกอบที่ 4 ระบบเปิดแบบผืนก้างมุ้งสู่ผู้เรียน องค์ประกอบที่ 5 ระบบทีมเรียนรู้สู่ผู้พัฒนาและจิตวิญญาณความเป็นครู องค์ประกอบที่ 6 ระบบสนับสนุนพื้นที่เรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจบนฐานงานจริง ซึ่งเป็นกระบวนการที่ทำให้ครูเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานบนบริบทการทำงานจริงและเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ Ahn, J. (2017) ศึกษาพบว่า การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยการเตรียมผู้นำครู การสร้างความน่าเชื่อถือ การเคารพในหมู่คณะ และการรักษาเวลาในการสังเกตชั้นเรียนและการประชุมกลุ่ม รวมทั้งการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกและบุคลากรสายสนับสนุนในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ครูได้รับประโยชน์ สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินการ มีทัศนคติเชิงบวก สามารถแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนได้

2. รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) หลักการ (2) วัตถุประสงค์ (3) กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การแบ่งปันคุณค่าและวิสัยทัศน์ (Shared Values and Vision) องค์ประกอบที่ 2 การร่วมมือรวมพลังมุ่งสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน (Collective focus on student learning) องค์ประกอบที่ 3 การร่วมมือรวมพลัง (Collaboration) องค์ประกอบที่ 4 การรับคำชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญและการสังเกตชั้นเรียน (Expert advice and study visit) องค์ประกอบที่ 5 การสนทนาสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (Reflective dialogue) องค์ประกอบที่ 6 การจัดสภาพที่เอื้ออำนวย (Supportive Conditions) องค์ประกอบที่ 7 การสนับสนุนการเป็นผู้นำร่วมกัน (Supportive and Shared Leadership) และองค์ประกอบที่ 8 ชุมชนกัลยาณมิตร (Caring community) (4) กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นวิเคราะห์ (Analyze) ขั้นวางแผนการจัดการเรียนรู้ (Plan) ขั้นเปิดชั้นเรียนและการสังเกตชั้นเรียน (Teaching and Observation) ขั้นสะท้อนคิดเพื่อการพัฒนา (Reflect) และขั้นสรุป แก้ไขปรับปรุง และพัฒนาต่อเนื่อง (Revise) (5) การวัดและประเมินผล และ (6) เงื่อนไขความสำเร็จ ทั้งนี้เพราะการออกแบบและพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง

วิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ ในครั้งนี้ได้เริ่มต้นจากการศึกษาแนวคิดการพัฒนารูปแบบ ทำให้พบว่ารูปแบบมีองค์ประกอบสำคัญ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการ การวัดและประเมินผล เป็นไปตามที่ Saylor et.al. (1981) Arends (1997) Joyce & Weil (2000) บุญเลี้ยง ทุมทอง (2559: 62) และ ทิศนา ขัมมณี (2556: 4) ที่กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบโดยทั่วไปมีองค์ประกอบรวมที่สำคัญที่ต้องคำนึงถึง ได้แก่ หลักการของรูปแบบ จุดประสงค์ของรูปแบบ กระบวนการ การวัดและประเมินผล ซึ่งหลักการของรูปแบบเป็นการกล่าวถึงแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น จุดประสงค์ของรูปแบบเป็นการระบุความคาดหวังหรือสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบ กระบวนการเป็นส่วนที่ระบุถึงขั้นตอน วิธีการ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะใช้ดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของรูปแบบ การวัดและประเมินผล เป็นการประเมินผลตามจุดประสงค์ของรูปแบบที่สร้างขึ้น ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษาจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ ที่มีองค์ประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) หลักการ (2) วัตถุประสงค์ (3) กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 8 องค์ประกอบ (4) กระบวนการเรียนรู้ (4) การวัดและประเมินผล และ (5) เงื่อนไขความสำเร็จ และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นจึงได้ยกร่างรูปแบบพร้อมจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 และนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและมีประสบการณ์บริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา และได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อให้ได้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ที่มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ จึงทำให้รูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ ประภาภรณ์ คำโอภาส (2560) ศึกษาพบว่า รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในเขตภาคเหนือตอนบน มีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ องค์ประกอบและขั้นตอนการดำเนินงานตามองค์ประกอบ การเรียนรู้สู่การปฏิบัติและกิจกรรม ผลลัพธ์ของรูปแบบ และเงื่อนไขของรูปแบบ และ ฐาปณัฐ อุดมศรี (2558) ศึกษาพบว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้านการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน มีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ หลักการและความสำคัญ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ องค์ประกอบของรูปแบบ แผนภาพของรูปแบบและการนำไปใช้ ปัจจัยความสำเร็จ และประโยชน์ที่ได้รับ

3. ผลการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พบว่า

3.1 คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ครูทุกคนของโรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ได้ร่วมกันกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบ โดยกระบวนการเรียนรู้ขึ้นวางแผนการจัดการเรียนรู้ ครูได้ร่วมกันวิเคราะห์หลักสูตรการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ และนำไปออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก รวมทั้งร่วมกันค้นหากิจกรรมการเรียนรู้ รูปแบบและเทคนิคการสอนที่เน้นการปฏิบัติที่หลากหลายเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้และธรรมชาติผู้เรียน ออกแบบและสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน และครูพี่เลี้ยง ครูแกนนำ หรือเพื่อนครูร่วมชี้แนะ สะท้อนคิด แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ใน 5 ประเด็น ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ การบริหารจัดการชั้นเรียน จากนั้นครูผู้สอนจึงได้แก้ไขปรับปรุงประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกก่อนนำไปใช้จริง จึงทำให้ได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความชัดเจน สามารถบรรลุผลตามตัวชี้วัดของมาตรฐานการเรียนรู้ตามรายวิชานั้นได้ และสร้างความมั่นใจให้กับครูผู้สอนว่าต้องบรรลุผลการจัดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของซูชาติ พ่วงสมจิตร (2560 : 39) ปรมัญ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์ (2561 : 49-50) ที่ว่า การที่สมาชิกทุกคนในชุมชนแห่งการเรียนรู้ร่วมกันกำหนดเป้าหมาย คือ การพัฒนาผู้เรียน และช่วยกันวางแผนงาน นำประสบการณ์ของแต่ละคนมาแลกเปลี่ยนกัน และสามารถนำแนวปฏิบัติที่ดีไปประยุกต์ใช้ในงานของตนเองได้ สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559) และสิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา (2561 : 26-27) ที่กล่าวว่า การที่ครูผู้สอน (Model teacher) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยเล่าให้ครูเพื่อนร่วมชั้นเรียน (Buddy teacher) ฟังแล้วให้ช่วยสะท้อนคิดอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์ในลักษณะของการสนทนาอย่างน้อย 5 ประเด็น ได้แก่ (1) วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ (2) เนื้อหาสาระการเรียนรู้ (3) การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ (4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ (5) การบริหารจัดการชั้นเรียน การชี้แนะชวนคิดเพื่อสะท้อนความคิดนี้เพื่อช่วยให้ครูผู้สอนได้ไตร่ตรองและเกิดความกระจำงในความคิดของตนเองในการออกแบบบทเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน และเปิดโอกาสให้ได้รับการชี้แนะและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูเพื่อร่วมเรียนรู้ อันจะนำไปสู่การปรับปรุงประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเองก่อนนำไปใช้จริง นอกจากนี้ Ruth (2010) ศึกษาพบว่า การที่ครูผู้สอนได้รับคำแนะนำในขั้นตอนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ จากการแบ่งปันประสบการณ์ด้านการสอนทำให้เกิดความเข้าใจ

และความมั่นใจในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและพัฒนาผู้การเรียนรู้ของนักเรียนให้ดีขึ้น

3.2 ครูจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน การเพิ่มความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้เรียนในเรื่องที่จะเรียนรู้ ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ ส่งเสริมให้เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ เพิ่มทักษะการคิดระดับสูง กระตุ้นให้นักเรียนได้สร้างความรู้ด้วยตนเอง สำรวจตรวจสอบเจตคติและคุณค่าที่เกิดขึ้นของตนเอง และส่งเสริมให้นักเรียนรับฟังและพิจารณาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน และให้ข้อมูลป้อนกลับต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โดยรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียน เช่น การอภิปรายกลุ่ม เกม การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงละคร การใช้กรณีศึกษา การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง การอ่านอย่างมีชีวิตชีวา การเขียนอย่างมีชีวิตชีวา การทำงานกลุ่ม การทำแผนผังความคิด การได้วาที เป็นต้น ช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหาวิชาได้ชัดเจน ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดและกระบวนการแก้ปัญหา ทั้งการคิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์และประเมินข้อมูลในสถานการณ์ต่างๆ และสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ที่ตนเองได้ลงมือปฏิบัติจริง (Marlowe & Page, 2005 : 15; พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และ พเยาว์ ยินดีสุข, 2561 : 35) การพัฒนาสมรรถนะครูโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในโรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ โรงเรียนได้สร้างความตระหนักและความรับผิดชอบแก่ผู้บริหารและครูทุกคน รวมทั้งได้สร้างข้อตกลงและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนร่วมกัน มีบรรยากาศและมีวัฒนธรรมการทำงานแบบมีส่วนร่วม มีการทำงานเป็นทีม ครูผู้สอนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ รับการชี้แนะจากครูพี่เลี้ยง ครูแกนนำ และเพื่อนครูในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและนำรูปแบบ เทคนิคการสอน และวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เหมาะสมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียน รวมทั้งการได้รับการนิเทศและสังเกตการสอนของเพื่อนครูในชั้นเรียน การร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การให้ข้อมูลสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้แก่ครูสอนเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกใช้เรียนให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการปรับแก้แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างต่อเนื่องนี้ ทำให้ครูเกิดความชำนาญและมีความเชี่ยวชาญมากขึ้น รวมทั้งมีผลงานเชิงประจักษ์หรือรายงานการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่สามารถเป็นแนวปฏิบัติที่ดีที่สามารถเผยแพร่สู่สาธารณชนได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Dan (2012) ที่ศึกษาพบว่า โรงเรียนแต่ละแห่งมีการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในรูปแบบที่แตกต่างกัน การที่โรงเรียนและครูให้ความสำคัญกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จึงทำให้ครูได้รับคำแนะนำและแนวทางที่ดีในการนำปฏิบัติงานและทำให้นักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและมีผลการเรียนที่ดีขึ้น นอกจากนี้

สุธิภรณ์ ขนอม (2559) ศึกษาพบว่า รูปแบบการบริหารชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาไทยของครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้ครูมีความรู้ ความสามารถในการสอนภาษาไทย กลวิธีการสอน และการบริหารจัดการชั้นเรียนมีพัฒนาการสูงขึ้น

3.3 ผลงาน/ชิ้นงานของนักเรียนโรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ครูได้ร่วมกันออกแบบไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและนำมาใช้ในการจัดการเรียนเชิงรุกในชั้นเรียน เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ เน้นการทำงานเป็นกลุ่ม ความร่วมมือระหว่างผู้เรียน การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกความคิดเห็น ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ นำความรู้ที่ได้รับมาอภิปรายเพื่อสะท้อนความคิด สร้างสรรค์ผลงานหรือชิ้นงาน และนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนมีผลงานหรือชิ้นงานและเกิดประสบการณ์ตรงตามสภาพจริง เป็นไปตามแนวคิดของปรีชาญ เดชศรี (2545 : 53-55) ที่กล่าวว่า กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการจัดการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการวิเคราะห์วิจารณ์ สร้างความรู้ด้วยตนเอง และเพิ่มความสามารถในการแสดงออกด้านการประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้จากบทเรียน และแนวคิดของวัชร เกษพิชัยณรงค์ และคณะ (2555 : 45) ที่ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง โดยการอ่าน เขียน ถามคำถาม อภิปรายร่วมกัน และลงมือปฏิบัติจริง สิ่งที่นักเรียนได้รับ คือ การลงมือทำเพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรง แล้วใช้ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นเป็นบทเรียนสำคัญในการแก้ปัญหาและปรับปรุงให้ดีขึ้น การที่ผู้เรียนมีการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ อย่างหลากหลาย ทำให้เกิดแนวคิดใหม่ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ มีความรู้ และมีความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ นอกจากนี้การเปิดชั้นเรียนและการสังเกตชั้นเรียนโดยมีเพื่อนครูได้ร่วมเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนผล ชี้แนะ แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเชิงบวกที่นำไปสู่การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในครั้งต่อไป ทำให้ครูได้พัฒนาความชำนาญและความเชี่ยวชาญของครู ทำให้จัดการเรียนรู้เชิงรุกมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถเกิดผลงานหรือชิ้นงานของนักเรียนและครูที่มีคุณภาพเผยแพร่ในระดับจังหวัด ระดับประเทศ และระดับนานาชาติได้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของปองทิพย์ เทพอารีย์ (2556) ที่ศึกษาพบว่า ประสิทธิผลของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษาในด้านทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และด้านทักษะชีวิตและอาชีพ อยู่ในระดับที่สูงขึ้น

4. ผลการประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านความถูกต้อง ครอบคลุม ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเหมาะสม และด้านความเป็นไปได้ มีผลการประเมิน

โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ ทำให้ครูได้พัฒนาตนเอง สมรรถนะครู และพัฒนาวิชาชีพครูในด้านการพัฒนาหลักสูตร การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก รูปแบบ เทคนิคการสอน วิธีการสอน และกลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการสร้างสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ซึ่งการพัฒนาเหล่านี้เกิดในภายในสถานศึกษา โดยการทำงานแบบมีส่วนร่วม การทำงานเป็นทีม และการแบ่งปันแนวคิดและประสบการณ์ที่ดีของตนเองให้เพื่อนครูด้วยกัน พร้อมทั้งได้รับการชี้แนะจากครูพี่เลี้ยง ครูแกนนำ และเครือข่ายการศึกษา ทำให้ครูมีสมรรถนะและประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในระดับที่เชี่ยวชาญมากยิ่งขึ้น นำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการหรือรายงานการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่สามารถเผยแพร่สู่สาธารณชนได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Hallam, et al. (2015) ที่ศึกษาพบว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ได้รับการยอมรับว่ามีประสิทธิภาพในการปรับปรุงการทำงานร่วมกันของครูและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นอกจากนี้ Shanks (2016) ศึกษาพบว่า แนวคิดชุมชนการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเป็นการสนับสนุนการทำงานด้านการเรียนการสอน การสร้างความพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มครู ร่วมพัฒนาวิชาชีพครูในโรงเรียนให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ ปรับปรุงการวางแผนการเรียนการสอน การจัดการสอนในห้องเรียน และการประเมินผล การดำเนินงาน ซึ่งทำให้ครูผู้สอนมีความรับผิดชอบต่อการเรียนการสอนมากขึ้น ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของกวิสรา ชื่นอร่า (2560) ที่ศึกษาพบว่า รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมการคิดโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นฐาน สำหรับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้จริง นอกจากนี้ ประภาภรณ์ คำโอภาส (2560) ศึกษาพบว่า ผลการประเมินรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในเขตภาคเหนือตอนบนอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่า การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ตามรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อพัฒนาครูให้มีทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการสร้างสรรค์นวัตกรรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ควรมีการดำเนินงานตามวิธีการเชิงระบบ และผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็น

ผู้นำทางวิชาการและผู้นำความเปลี่ยนแปลง ควรสร้างความตระหนักและความรับผิดชอบในการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูร่วมกันทุกขั้นตอนของกระบวนการ และให้การสนับสนุน การจัดสภาพที่เอื้ออำนวย (Supportive Conditions) เพื่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมขององค์กร

2. จากกระบวนการเรียนรู้ ตามรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ครูผู้สอนและสมาชิกในชุมชนควรร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดมีความเชื่อมโยงอย่างเหมาะสม ควรมีกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะการคิดขั้นสูงในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล เน้นให้ผู้เรียนสามารถอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน และควรมีการประเมินผลตามสภาพจริงและสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

3. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ครูผู้สอนควรจัดเตรียมความพร้อมโดยมีกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการปฏิบัติที่สร้างสรรค์อย่างหลากหลาย และควรมีการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมของผู้เรียนกับความรู้ใหม่

4. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการบริหารจัดการชั้นเรียน ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ พัฒนาความรู้และทักษะการคิดขั้นสูงในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล เน้นกระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้ไปสู่การสร้างผลงาน/ชิ้นงาน ควรมีการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนระหว่างเรียนอย่างต่อเนื่อง และใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษาที่ทันสมัย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาตัวชี้วัดจากองค์ประกอบของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ อย่างชัดเจน เพื่อเทียบเคียงสมรรถนะของการดำเนินงานในแต่ละปีการศึกษา หรือเทียบเคียงสมรรถนะกับโรงเรียนแกนนำอื่น ๆ

2. ควรศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยการเทียบเคียงสมรรถนะ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาวิชาชีพครูและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน